

Temat lekcji: Szpargały z domowej szuflady, czyli tajemnice archiwum

PRZED ZAJĘCIAMI

Dla nauczyciela

Przygotuj następujące materiały dla uczniów:

I. Puzzle (będą one potrzebne do wykonania pierwszego zadania):

1. Wydrukuj (druk jednostronny) kartę pracy nr 1 (z pliku: [karta_pracy_nr_1](#)).
2. Wytnij tabele zamieszczone na tej karcie.
3. Każdą z tabel potnij na mniejsze kwadraciki.
4. Wymieszaj wszystkie wycięte kwadraciki.
5. Wymieszane kwadraciki włóż do koperty — masz gotowy zestaw puzzli dla jednej grupy.
6. Przygotuj 5 takich zestawów.

II. Stare dokumenty (będą one potrzebne do wykonania drugiego zadania)

1. Wydrukuj (druk jednostronny) zawartość pliku o nazwie: [stare_dokumenty_zadanie_2](#).
2. Wymieszaj wydruki starych dokumentów (możesz je włożyć do teczki biurowej lub pudełka) — masz gotowy zestaw materiałów dla jednej grupy uczniów.
3. Przygotuj 5 takich zestawów.
4. Wydrukuj (druk jednostronny) w jednym egzemplarzu zestaw haseł z pliku o nazwie: [stare_dokumenty_hasla](#) (jedno hasło na jednej kartce papieru formatu A4)

III. Mały archiwista (materiały potrzebne do wykonania trzeciego zadania)

1. Wydrukuj (druk jednostronny) pliki z pliku o nazwie: [maly_archiwista_zadanie_3](#).
2. Wymieszaj wydruki (możesz je włożyć do teczki biurowej lub pudełka) — masz gotowy zestaw materiałów dla jednej grupy uczniów.
3. Przygotuj 5 takich zestawów.
4. Wydrukuj (druk jednostronny) w 5 egzemplarzach (1 egzemplarz dla każdej grupy) zestaw haseł z pliku o nazwie [maly_archiwista_hasla](#) (jedno hasło na jednej kartce papieru formatu A4)

NA ZAJĘCIACH

Zadanie 1: Archiwalne puzzle, czyli jak wygląda warsztat archiwisty?

Do realizacji tego zadania potrzebujesz 5 zestawów puzzli w kopertach.

1. Podziel uczniów na 5 grup.
2. Każdej grupie daj kopertę z zestawem puzzli.
3. Poproś uczniów o otwarcie kopert, wysypanie zawartości na stoły, zapoznanie się z wysypanymi materiałami oraz połączenie pasujących do siebie elementów.
4. Porozmawiaj z uczniami o wykonanym zadaniu, zadając następujące pytania:
 - a) Który z przedmiotów zainteresował was najbardziej?

- b) Dlaczego ten przedmiot was zainteresował?
- c) Czy już wcześniej widzieliście taki przedmiot? gdzie?
- d) Do czego służy ten przedmiot?

(Każda z grup powinna omówić w ten sposób po 2 przedmioty. Rozmowa pozwala nam też sprawdzić poprawność wykonania zadania — [porównaj poprawność z tabelą w pliku: karta_pracy_nr_1_wypelniona.](#))

- 5. Na koniec rozmowy wyświetl uczniom prezentację (z pliku: [archiwalne_puzzle_czyli_warsztat](#)) pokazującą, jak wygląda archiwum, która pokaże też, jaką rolę w archiwum pełnią przedmioty z zadania pierwszego.

Zadanie 2: Sprawdzamy, co można wyczytać z dokumentów?

Do realizacji tego zadania potrzebujesz:

- a) 5 zestawów teczek / pudełek ze starymi dokumentami, które rozdasz uczniom pracującym w grupach, tych samych co przy zadaniu pierwszym,
- b) 5 wolnych stolików,
- c) zestawu haseł (DAWNA WARSZAWA, RODZINA, SPORT, REKLAMA, W PRACY)

Uczniowie pracują w 5 grupach.

1. Każdej grupie daj teczkę / pudełko z wydrukami starych dokumentów (**przemieszczanych ze sobą**).
2. Poproś uczniów, by otworzyli otrzymane teuczki / pudełka, wyjęli ich zawartość na stoły i obejrzeliby dokładnie, co przedstawiają wyjęte materiały.
3. Gdy uczniowie oglądają materiały, rozkładasz hasła na wolnych stolikach (DAWNA WARSZAWA, RODZINA, SPORT, REKLAMA, W PRACY — jedno hasło na każdym stoliku).
4. Poproś uczniów, by zwrócili uwagę na hasła, które przed chwilą rozłożyłeś na wolnych stolikach, a następnie z otrzymanych zestawów starych dokumentów wybrali te, które pasują do danego hasła, przy czym:
 - a) grupa pierwsza wybiera wydruki pasujące do hasła DAWNA WARSZAWA,
 - b) grupa druga wybiera wydruki pasujące do hasła RODZINA,
 - c) grupa trzecia wybiera wydruki pasujące do hasła SPORT,
 - d) grupa czwarta wybiera wydruki pasujące do hasła REKLAMA,
 - e) grupa piąta wybiera wydruki pasujące do hasła W PRACY.
5. Wybrane wydruki starych dokumentów uczniowie rozkładają na stolikach wokół danego hasła.

6. Po zakończeniu zadania następuje omówienie ćwiczenia i wybranych przez uczniów grup tematycznych składających się ze starych dokumentów. Omawiając poszczególne grupy tematyczne, zwracamy uwagę na następujące kwestie:

Pytania, które należy zadać przy każdej grupie tematycznej:

- a) ile dokumentów tworzy daną grupę tematyczną?
- b) czy wszystkie wybrane materiały faktycznie pasują do hasła znajdującego się na stole, a jeżeli nie, to na którym stole powinny się znaleźć i dlaczego? (Jeśli zajdzie potrzeba, można wprowadzić korektę, przenosząc poszczególne obiekty na właściwe miejsce.)
- c) co pokazują wybrane dokumenty (uczniowie omawiają, co widzą na poszczególnych dokumentach)?
- d) czy na wybranych dokumentach jest coś dziwnego? Co to jest? Dlaczego jest to dziwne?
- e) czy na wybranych dokumentach jest coś nowego? Co to jest? Dlaczego jest to nowe?

Pytania szczegółowe do poszczególnych grup tematycznych:

- f) czy obecnie, w naszych czasach, rodzina wygląda tak samo jak na tych starych zdjęciach? czym się różni dzisiejsza rodzina od tej ze zdjęć (liczba osób, wygląd zewnętrzny, stroje, dzieci, rodzice, dziadkowie)?
- g) jak wyglądało uprawianie sportu dawniej (dyscypliny sportowe, sportowcy, stroje sportowe, sprzęt), a jak wygląda dziś?
- h) jak wyglądały kiedyś materiały reklamowe, a jak wyglądają dziś? Które są bardziej interesujące i dlaczego?
- i) czy chcielibyście żyć w dawnej Warszawie (dlaczego tak, dlaczego nie)?
- j) jakie prace wykonywali dawni warszawiacy (czy te zawody można spotkać w dzisiejszej Warszawie)?

Podsumowanie:

Uczniowie krótko opowiadają na pytania:

- 1. Czego dowiedzieliście się ze starych dokumentów / zdjęć?
- 2. Czy warto gromadzić stare dokumenty / zdjęcia (i dlaczego)?

6. Zadanie trzecie: mały archiwista

Do realizacji tego zadania potrzebujesz:

- a) 5 zestawów teczek / pudełek z wydrukami materiałów archiwalnych, które rozdasz uczniom pracującym w grupach, tych samych co przy zadaniach pierwszym i drugim,
- b) 5 zestawów haseł (RĘKOPISY, RYSUNKI, ZDJĘCIA, RACHUNKI, DYPLOMY I ŚWIADECTWA) — po jednym zestawie dla każdej grupy.

Uczniowie pracują w 5 grupach.

1. Każdej grupie daj teczkę / pudełko z wydrukami starych dokumentów (**przemieszanych ze sobą**).
2. Poproś uczniów, by otworzyli otrzymane teuczki / pudełka, wyjęli ich zawartość na stoły i obejrzelili dokładnie, co przedstawiają wyjęte materiały.
3. Poproś uczniów, aby podzielili wydruki na kilka grup w taki sposób, żeby w jednej grupie znalazły się podobne do siebie obrazki.
4. Rozdaj uczniom zestawy haseł (jeden zestaw dla jednej grupy) i poproś, by dopasowali hasła do wydzielonych przez nich grup (jest to okazja do sprawdzenia, czy zadanie zostało wykonane poprawnie).

Podsumowanie:

Zapytaj uczniów:

1. Czy mają w domu dokumenty podobne do tych z ostatniego zadania?
2. Gdzie są one przechowywane (szuflada, szafka, pudełko, segregator, teczka, koszulka)?
3. Czy są uporządkowane (podzielone na grupy), jak te z ostatniego zadania?
4. Gdy jest potrzebny jakiś konkretny dokument, to czy łatwo można go znaleźć?
5. Czy warto porządkować dokumenty w taki sposób jak przy zadaniu trzecim (dlaczego)?

Zadanie dla uczniów po zajęciach: Zaczynij dbać o swoje domowe archiwum

Na zajęciach dowiedziałeś się, jak wygląda archiwum (zadanie 1) oraz jakie materiały archiwalne są w nim gromadzone i w jakim celu (zadanie 2). Dowiedziałeś się też, jak archiwiści dbają o stare dokumenty i jak je porządkują (zadanie 3). Teraz możesz zadbać o swoje domowe archiwum — zostań domowym archiwistom i pomóż rodzicom uporządkować wasze rodzinne archiwum. Tak, jak robiłeś to w zadaniu 3.